

**PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
AKTYVAUS BENDRUOMENĖS GYVENIMO SKATINIMO PROGRAMOS
(NR. 03) APRAŠYMAS**

Biudžetiniai metai	2021 metai		
Asignavimų valdytojas (-ai), kodas	Panevėžio rajono savivaldybės administracija, 188774594 Panevėžio rajono viešoji biblioteka, 190402747 Tiltagalių kultūros centras, 188212872 Krekenavos kultūros centras, 188213440 Miežiškių kultūros centras, 188213255 Naujamiesčio kultūros centras-dailės galerija, 188212491 Pajstrio kultūros centras, 188213789 Šilagalio kultūros centras, 288213060 Raguvos kultūros centras, 188212915 Ramygalos kultūros centras, 188213593 Smilgių kultūros centras, 188212534 Ėriškių kultūros centras, 188212687 Vadoklių kultūros centras, 188213636 Liūdynės kultūros centras, 288212720 Panevėžio rajono švietimo centras, 195271084		
Vykdytojas (-ai), kodas	Panevėžio rajono savivaldybės administracija, 1 Panevėžio rajono viešoji biblioteka, 41 Tiltagalių kultūros centras, 42 Krekenavos kultūros centras, 43 Miežiškių kultūros centras, 44 Naujamiesčio kultūros centras-dailės galerija, 45 Pajstrio kultūros centras, 46 Raguvos kultūros centras, 47 Ramygalos kultūros centras, 48 Smilgių kultūros centras, 49 Ėriškių kultūros centras, 50 Vadoklių kultūros centras, 51 Liūdynės kultūros centras, 52 Šilagalio kultūros centras, 53 BĮ Raguvos gimnazija, 4 BĮ Naujamiesčio gimnazija, 188710823 Panevėžio rajono švietimo centras, 39		
Programos pavadinimas	Aktyvaus bendruomenės gyvenimo skatinimas	Kodas	03
Programos parengimo argumentai	Panevėžio rajono savivaldybė yra atsakinga už gyventojų bendrosios kultūros ugdymą ir etnokultūros puoselėjimą. Įgyvendindama šią funkciją, savivaldybė gali steigti biudžetines įstaigas ir jų padalinius, reglamentuoti bei kontroliuoti jų veiklą, pirkti kultūrinės paslaugas, remti kultūrinės programos ir taip sudaryti sąlygas gyventojų kultūriniais poreikiams tenkinti. Programoje numatytomis priemonėmis siekiama sudaryti sąlygas savivaldybės gyventojams susipažinti su šiuolaikinėmis bei tradicinėmis profesionalaus meno ir mėgėjų meno (muzikos, teatro, dailės, šokio, kt.) kryptimis, dalyvauti kultūriniuose renginiuose rajone, valstybinėse šventėse, ugdyti etninę savimone, domėjimąsi kultūros paveldu. Be to, skatinti informacijos apie kultūrą sklaidą, sudaryti sąlygas kultūros darbuotojams kelti kvalifikaciją. Savivaldybė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatymu, Panevėžio rajono jaunimo reikalų tarybos nuostatais, gali ir turi organizuoti jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų rėmimą bei plėtrą. Lietuvos Respublikos jaunimo politikos		

	pagrindų įstatyme numatytos savivaldos funkcijos formuojant ir įgyvendinant savivaldybės jaunimo politiką. Savivaldybės taryba bendrojo finansavimo lėšomis remia bendruomenių projektus, kuriuos jos teikia ES ir Valstybės finansinei paramai gauti. Ši finansinė parama ir bendruomenių iniciatyvų skatinimas savivaldybėje sudaro palankias sąlygas subalansuotai kaimo plėtrai.		
Ilgalaikis prioritetas (pagal strateginį plėtros planą)	Išsilavinusi ir aktyvi bendruomenė.	Kodas	I
Šia programa įgyvendinamas strateginis tikslas:	Skatinti rajono bendruomenės aktyvumą ir sąmoningumą.	Kodas	01
Programos tikslas	Puoselėti rajono kultūrinį savitumą ir skatinti rajono bendruomenės aktyvumą.	Kodas	01

Tikslo įgyvendinimo aprašymas

Įgyvendinant šį tikslą, planuojama skatinti gyventojų meninę saviraišką, remiant kultūrinius projektus ir kultūros renginius bei skiriant asignavimus įstaigų programoms įgyvendinti. Šiam tikslui įgyvendinti numatomi šie uždaviniai:

01 uždavinys. Sudaryti sąlygas gauti aukštos kokybės kultūrinės paslaugas.

Skatinant gyventojų saviraišką ir įvairių žanrų mėgėjų meno kolektyvų veiklą, kultūros centruose rengiami mėgėjų meno festivaliai, šventės, organizuojama kūrybinė veikla, išlaikomi kolektyvų vadovai bei suteikiamos patalpos repeticijoms ir viešam kolektyvų prisistatymui. Įstaigų kolektyvai kasmet turi parengti tam tikrą skaičių renginių.

Siekiant paskatinti mėgėjų meno kolektyvų meninio lygio augimą, sudaryti sąlygas jiems atstovauti Panevėžio rajonui įvairiuose tarptautiniuose konkursuose, festivaliuose bei meistrų stovyklose, padengiant kelionių išlaidas, numatyti trys lygiai: tarptautiniai konkursai ir festivaliai, kūrybinės išvykos pas savivaldybės partnerius bei paskatinamosios kelionės. Planuojamos šios išvykos: Naujamiesčio kultūros centro-dailės galerijos vario dūdų orkestro „Aukštyn“ į tarptautinius čempionatus Lietuvoje, Vokietijoje, Lenkijoje, Estijoje, Latvijoje. Šilagalio kultūros centro orkestro „Sklepučini“ dalyvavimas muzikos konkursuose Vokietijoje, Lenkijoje, Estijoje.

Siekiant įvertinti per metus labiausiai kultūrinės veiklos srityje nusipelnčius Panevėžio rajono kultūros centrų darbuotojus, kasmet Panevėžio rajono Geriausio metų kultūros darbuotojo vardo suteikimo atrankos komisija atranka 1 kultūros darbuotoją ir nustatyta tvarka Savivaldybės taryba skiria 35 bazinių socialinių išmokų dydžio premiją.

Norint pagerinti teikiamas kultūros paslaugas, būtina plėtoti ir gerinti materialinius išteklius.

Tiltagalių kultūros centre (kartu su universaliojo daugiafunkcio centro veiklomis) vykdoma kultūrinė veikla, pagal gyventojų poreikius ir galimybes buriami mėgėjų meno kolektyvai, būreliai, vykdomos įvairios edukacinės programos, neformalusis vaikų ir suaugusiųjų švietimas, šviečiamoji ir informacinė veikla, laisvalaikio įprasminimas, atviros erdvės jaunimui, gerinami materialiniai ištekliai. Tiltagalių kultūros centre vykdomi tradiciniai renginiai: amatų ir muzikos šventė „Juozapinės“, Šienapjūtės pradžios šventė – Antaninės. Geležių krašto šventė Jokūbinės „Kai rugelis pareina namo“, žuvusių partizanų pagerbimas „Giesmė Žaliosios girioje“, Aukštaitijos regiono alternatyvios mados festivalis-konkursas „Pašėlęs ruduo“, kulinarinio paveldo šventė „Obuolinės“, regioninis vokalių ansamblių festivalis „Dainos sparnai“. Organizuojami valstybinių bei kalendorinių švenčių renginiai. Rūpinamasi Karsakiškio kraštotyros muziejaus veikla.

Krekenavos kultūros centre kasmet surengiama apie šimtą renginių: švenčių, festivalių, koncertinių išvykų, vykdomi tęstiniai projektai: Panevėžio rajono suaugusiųjų mėgėjų teatrų šventė-apžiūra „Anoj pusėj Krekenavos“, tradicinių romansų atlikėjų šventė „Širdis mana nespakainu“, mažųjų meno mėgėjų festivalis „Vaikystė mene“, folkloro festivalis „Mes į kryžkelę išėjom“. Nuo 2005 m. vykdomas projektas „Šeštadieninė etnokultūrinė mokyklėlė vaikams ir jaunimui“, kurioje organizuojamos ir dienos stovyklos „Sukis laiko rate“. Padaliniuose organizuojamos folkloro šventės „Oi, užkilokit vartelius“ ir „Senojo ažuolo godos“.

Miežiškių kultūros centre, atsižvelgiant į gyventojų poreikius ir galimybes, buriami mėgėjų meno kolektyvai, būreliai, plėtojama kultūrinė, šviečiamoji ir informacinė veikla, organizuojami renginiai, šventės,

festivaliai, apžiūros ir konkursai, kultūros akcijos, parodos. Vykdomas tęstinis projektas – Aukštaitijos regiono kapelų šventė-varžytuvės „Kapelmaušis“, organizuojami tradiciniai renginiai: Panevėžio rajono folkloro ansamblių festivalis „Par šilalį jojo“, Mojava, šalies moterų armonikininkių šventė-varžytuvės „Petronės armonika“, šalies naminės duonos kepėjų šventė „Visur duona su pluta“, Miežiškių pakermošiai, etninių renginių ciklas Trakiškio k., vykdomos edukacinės, neformaliojo vaikų švietimo programos, Kultūros paso programos.

Naujamiesčio kultūros centras-dailės galerija puoselėja tradicijomis tapusius projektus: „Klasikinė muzika mažo miestelio žmogui“, „Galerijos galia mažame miestelyje“, šiaudinių skulptūrų plenerus „Aukščiau žolės, žemiau dangaus“ (visus metus veikia šių skulptūrų parkas). Puoselėjama moterų amatų klubo veikla, organizuojami tradicija tampantys renginiai: „Aukštyn“ Kalėdos...“, „Menininko rezidencija“, „Laisvės kermošius“, tęsiamos kuriamo šiaudinio miestelio tradicijos, šiaudinių žaislų kūryba „Šiaudų chaosas, virstantis stebuklu“. Vykdomos edukacinės programos: eksperimentinis teatro projektas „Obuolys–gaublys“, „Šiuolaikinio šokio ritmu“, visus metus veikia „Šiaudų fabrikėlis“, rengiamas literatūrinių-muzikinių susitikimų ciklas „Mėnesio žmonės“, tęsiami dvidešimt ketverius metus organizuojami profesionaliosios muzikos ir dailės koncertai-parodos, susitikimai su menininkais. Organizuojamos meistriškumo pamokos, tarptautiniai seminarai, konferencijos pučiamųjų instrumentų orkestrams, solistams, orkestrų vadovams, dirigentams iš visos Lietuvos. Suteikiama galimybė vaikams ir jaunimui pasireikšti bei parodyti savo įgūdžius platesnei auditorijai, dalyvauti įvairiuose Lietuvoje vykstančiuose renginiuose, tarptautiniuose konkursuose, festivaliuose, dainų šventėse, kūrybinėse stovyklose. Veikia nuolatinė ekspozicija „Lietuvos nepriklausomybės kelias. Katalikų Bažnyčios kronika“, kilnojamoji ekspozicija „Nepažinta Lietuvos karaimų istorija – regioninės istorijos paslaptys“, organizuojami renginiai, mėgėjų meno veikla Gustonių, Berčiūnų, Naudvario bendruomenėse.

Pajstrio kultūros centre vyksta regioninė liaudiškos muzikos šventė „Mutieja rats“, tarptautinis mėgėjų teatrų festivalis „Tiltai“, Rasos „Kupolės žiedas žirgo karčiuose spindi“, Joninės, Pajstrio krašto šventė „Iš visų kraštų sugrįžkim į gimtinę“, Oninės, „Baltijos kelio žmonės“, renginiai, skirti Baltijos keliui atminti, meno kolektyvų kūrybinio sezono atidarymo šventė „Suverkim vėrinį rudens“, kulinarinio paveldo renginys „Sūrio šventė“, regioninė romansų šventė „Sugrįžki, jaunyste“, šalies muzikos konkursas „Kur giria žaliuoja“ ir valstybinių bei kalendorinių švenčių minėjimų renginiai. Juozo Zikaro muziejuje rengiamos edukacinės programos. 2021 metus Lietuvos Respublikos Seimas paskelbė Juozo Zikaro metais – planuojama surengti renginių ciklą šiems metams paminėti. Numatoma vykdyti neformaliojo vaikų švietimo programą, Kultūros paso programą.

Šilagalio kultūros centro planuojama veikla: tradicinis kasmetinis pučiamųjų instrumentų orkestrų festivalis „Provincijos dūdos“, didžiosios orkestrų lenktynės „Vario audra“, naujametis koncertas „Naujametis blyksnis“ bei kasmetinės kraštiečių šventės, neformaliojo vaikų švietimo programos, Kultūros paso programos, savaitgaliniai brass mokymai vaikams ir jaunimui, tarptautinės orkestrinio muzikavimo stovyklos, suaugusių anglų kalbos mokymai, tradicinių amatų mokymai.

Raguvos kultūros centre organizuojama pavasarinė iniciatyva „Velykų medis – pavasario šauklys“, šalies kaimų ir mažų miestelių vaikų ir jaunimo popchorų, ansamblių ir solistų festivalis-konkursas „Spindulėlis 2021“, Raguvos 520 metų jubiliejus, Žolinės atleidai – kraštiečių šventė „Kaip gera grįžti man tėviškėn“, Aukštaitijos regiono kaimo eiliuotojų ir muzikantų šventė „Rudens žiedai 2021“, Panevėžio miesto ir rajono priešgaisrinės tarnybos šventė „Šv. Florijonas 2021“, Panevėžio apskrities mažųjų miestelių kultūros centrų solistų, tercetų, kvartetų konkursas „Dainos motinai“, romansų vakaras „Pabūkime kartu“, Užgavėnių šventė „Žiema, žiema, bėk iš kiemo“, Kaziuko kermošius, vaikų dienos stovykla „Vasaros apsuptyje“, Baltijos kelio minėjimas „Baltijos kelias“, Šilų krašto šventė „Voratinkliai draikos be vėjo“.

Ramygalos kultūros centro renginiai: šalies modernaus meno festivalis „Keturiese“, Ramygalos miesto šventė, Mykolinės, kultūros ir sporto diena Daniūnuose, Kalėdinių renginių ciklas, jaunimo talentų ringas, Uliūnų menų dienos, renginių ciklas valstybinėms šventėms „Atminti“. Vykdomos neformaliojo vaikų švietimo veiklos, Kultūros paso programos, rengiamos ir vykdomos edukacinės programos.

Smilgių kultūros centre vykdomos 5 neformaliojo vaikų švietimo programos, Kultūros paso programa „Aukštaitiška sodyba“, akredituota dar viena kultūros paso programa „Knygnešystės paslaptys. Antano Bataičio žygdarbių takais“, etnokultūrinė stovykla „Etnosmilga – 2020“, stovykla „Draugiška vasara“, šalies vaikų ir mokinių folkloro festivalis „Sekminės“, Aukštaitijos regiono klotimo teatro festivalis „Po Bitės sparnu“, tarptautinė liaudiškų šokių šventė „Šokis kaip vaivorykštė: kiekvienas jį supranta savaip“, etninių

renginių ciklas „Etnografinės sodybos takais“, edukacinė programa „Knygnešių takais“. Dalyvaujama tarptautiniame renginyje „Baltų dienos“ Latvijoje.

Ėriškių kultūros centro ir padalinių rengiamos šventės ir įgyvendinami projektai: tapybos pleneras „A.R.T. Ėriškiai – atviras ratas tapybai“, liepos 6 d. šventė „Čia – mūsų žemė“, kulinarinis stalo kultūros projektas „Gardu kaip du medu“ (finansavimas pagal „LEADER“ VPS priemonę „Gyventojų aktyvumo, verslumo iniciatyvų skatinimas, krašto tradicijų puoselėjimas“ tikslą „Skatinti gyventojų aktyvumą, verslumą, puoselėti, išlaikyti ir kurti krašto tradicijas Panevėžio rajone“), socializacijos projektas „Veiklos virusas“, NVŠ programa „Esu etno“, „Lino dienos“, amatininkų turgūs ir lauko raugo krosnies degimas, padalinyje Tradicinių amatų centre įgyvendinamas projektas „Tradicionių amatų centro Panevėžio rajone, Upytės kaime, plėtra. II etapas“ (finansavimas pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“ veiklos sritį „Parama investicijoms į kaimo kultūros ir gamtos paveldą, kraštovaizdį“ veiklą „Tradicionių amatų centrų plėtra“), vyksta Interreg Latvija-Lietuva programos projekto „Amatininkystė – turizmo produktas be sienų (LLI-539 Tour de Crafts)“ veiklos. Visuomenei pristatytas ir pradedamas įveikinti Upytės dvaro sodybos svirnas.

Vadoklių kultūros centre vykdomos 4 neformaliojo vaikų švietimo ir 1 suaugusiųjų neformaliojo švietimo programa, organizuojami renginiai: tradicinė Panevėžio r. liaudies amatininkų šventė „Saulala aukštyrė – darbų daugynė“, Panevėžio regiono vaikų ir jaunimo festivalis-konkursas „10 balų“, skirtas Tarptautinei vaikų gynimo dienai paminėti, Joninių šventės Vadoklių ir Jotainių k. bendruomenėms, Panevėžio regiono romansų atlikėjų šventė „Ant Juodžio ežero bangų...“, kraštiečių šventė Vadokliuose. „Ten, kur Juoda...“, padėkos vakaras „Dėkoju Tau...“, minimos valstybinės ir kalendorinės šventės.

Liūdynės kultūros centras su padaliniais per metus suorganizuoja apie 150 įvairaus masto renginių, parodų, koncertinių išvykų. Organizuojami tradiciniai renginiai, šventės, festivaliai „Velžio klumpė“, „Jaunystės šėlsmas“, „Cibulinė“, „Joninės Nevėžio slėnyje“. Nuolat siekiama modernizuoti materialinius išteklius ir infrastruktūrą.

Produkto kriterijai (2021 m.):

1. Renginių skaičius per metus (renginiai vietoje, dalyvavimas Panevėžio rajono, šalies ir tarptautiniuose konkursuose, išvykose, parodos – profesionaliojo meno, tautodailės ir kt.);
2. Kultūros įstaigoje veikiančių kolektyvų skaičius (pagal Lietuvos nacionalinio kultūros centro parengtą ir patvirtintą mėgėjų meno kolektyvų klasifikaciją) (mėgėjų meno kolektyvai, studijos, būreliai, klubai ir kita);
3. Dainų švenčių tradicijos tęstinumo programoje dalyvaujančių kolektyvų skaičius (dalyvavimas Dainų švenčių atrankose, šventėse);
4. Parengtų naujų programų skaičius (koncertinių, edukacinių) ir kitų naujų veiklų;
5. Pateiktų projektų skaičius;
6. Gautos pajamos už teikiamas paslaugas ir kitos lėšos (projektinės, rėmėjų lėšos, 2 proc. parama, NVŠ);
7. Laimėjimai konkursuose: pagrindinis prizas, I, II, III vietos (rajo, regiono, šalies ir tarptautiniuose), kultūros srities nominacijų laimėjimai (pvz., „Aukso paukštė“, geriausias kultūros centras, „Auksinis Feniksas“ ir kt.);
8. Vietos gyventojų, gyvenančių ar dirbančių Panevėžio rajone, užimtų kultūros įstaigos veikloje, skaičius.

Bibliotekų veikla.

Panevėžio rajono viešoji biblioteka, turinti 35 kaimo bibliotekas rajone, veiklą grindžia teikdama informacines ir kultūrinės paslaugas, atitinkančias šiuolaikinio gyvenimo aktualijas ir lankytojų poreikių augimą. Kuriantis informacinei visuomenei, bibliotekos turi dirbti su naujausiomis informacinėmis technologijomis, skatinti vartotoją nuolat tobulėti. Bibliotekose visa naujausia informacija turi būti sukaupta, prieinama ir patraukliai pateikiama vartotojams. Informacinės visuomenės kūrimo etape keičiasi socialinis bibliotekų vaidmuo: atsiranda būtinybė užtikrinti prieigą prie turimų šaltinių, prie šalies ir pasaulio informacijos tinklų. Visos savivaldybės bibliotekos yra kompiuterizuotos, jose įsteigti viešieji interneto prieigos taškai. Šie taškai nuolat atnaujinami ir modernizuojami. Bibliotekose vykdomos neformaliojo suaugusiųjų ir vaikų švietimo veiklos – vyksta gyventojų kompiuterinio raštingumo mokymai, mokoma naudotis planšetiniais kompiuteriais, mobiliųjų telefonų programėlėmis, gyventojai mokomi naudotis e. sveikatos, e. valdžios, e. bankininkystės ir kt. paslaugomis, teikiamos kopijavimo, spausdinimo, skenavimo ir kt. paslaugos.

Viešojoje bibliotekoje įdiegta LIBIS sistema ir 11 posistemės modulių, siekiama vartotojams suteikti platų integralios bibliotekų informacinės sistemos sukurtų produktų spektrą. LIBIS SAP (skaitytojų aptarnavimo posistemės) veikia Viešojoje bibliotekoje ir 20 rajono bibliotekų. Skaitytojai naudoja internetinę knygų užsakymo, rezervavimo sistema. Įdiegtas knygų grąžinimo savitarnos įrenginys prie Viešosios bibliotekos. Gerinant skaitytojų aptarnavimo kokybę LIBIS SAP planuojama kasmet įdiegti 6 kaimo bibliotekose, kol visos bibliotekos skaitytojus aptarnaus LIBIS sistema ir su vienodu skaitytojo pažymėjimu. Bendradarbiaujant su LNB vykdoma ne tik LIBIS plėtra, bet ir modernizavimas. Nuo 2020 m. ruošiamasi bibliotekose dirbti modernizuota LIBIS.

Užtikrinant skaitytojams naujausios informacijos pasiekiamumą bibliotekose užsakomi laikraščiai ir žurnalai. Siekiama, kad savivaldybės gyventojai bibliotekose galėtų skaityti naujausią periodinę spaudą, kad spaudinių skaičius nuolat didėtų.

Bibliotekose lankytojai gali naudotis tarptautinėmis ir lietuviškomis visatekstėmis duomenų bazėmis, taip pat elektroninėmis knygomis.

Biblioteka nuolat vykdo daug projektų ir projektinių veiklų. Išplėstas bibliotekos vykdomų paslaugų spektras. Bibliotekos padalinys Gustonių biblioteka pertvarkyta į Gustonių biblioteką-universalų daugiafunkcį centrą (UDC), vykdančią kultūrinio švietimo, sociokultūrinės edukacijos, neformaliojo vaikų švietimo veiklas. Neformaliojo vaikų švietimo veiklas toliau vykdys Ramygalos, Raguvos, Velžio bibliotekos, Naujarodžių, Gustonių bibliotekoje-UDC 2021 m. bus toliau tęsiamas projektas „Popietės Gustonių bibliotekoje-UDC, vykdančios vaikų dienos centro veiklas“. Prie Linkaučių ir Žibartonių bibliotekų įkurti vaikų dienos centrai, bus vykdomi Lietuvos kultūros tarybos finansuojami projektai. Bibliotekoje vykdomos edukacinės programos, nuo 2020 m. vykdoma edukacinė programa „Svečiuose pas Matą Grigonį“. Jau penkerius metus prie bibliotekos veikia Maminukų akademija – projektas ikimokyklinio amžiaus vaikams, skatinantis skaityti ir ugdančias naują skaitytojų kartą. Projekte per visą laiką dalyvavo daugiau kaip 100 vaikų. Biblioteka tęsia tarptautinį bendradarbiavimą su kitų šalių bibliotekomis. Dalyvaujant projekte „NAPLE sisters libraries“ bendradarbiaujama su Slovėnijos Škofja Lokos biblioteka: ir toliau su šia biblioteka numatoma keistis parodomis, bibliotekose aptarti mūsų ir slovėnų literatūros naujienas, vykdyti edukacijas. Artimiausiu laiku planuojama fotografijų parodomis pasikeisti ir su Latvijos Limbaži biblioteka. 2018 m. savivaldybei su Nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka pasirašius bendradarbiavimo sutartį, bibliotekose vykdomas projektas „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje infrastruktūroje“, pradėtas kompiuterinės įrangos atnaujinimas ir gyventojų mokymai įtraukiant kuo daugiau bendruomenių narių. Projekto veiklos numatytos ir bus vykdomos toliau 2021 m. Pagal projektą „Prisijungusi Lietuva“ gyventojai mokomi naudotis kompiuteriais ir internetu. Jau apmokyta daugiau kaip 800 gyventojų, 2021 m. numatoma bibliotekose apmokyti 500 gyventojų.

Bibliotekos veiklos srityje esančių muziejų būklė per pastaruosius metus žymiai pagerėjo – išaugo ir lankytojų skaičius. Ustronės muziejus išplės ekspoziciją stendais, pristatančiais šiuolaikinę knygnešystės istoriją. Puziniškio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės muziejuje vykdomos edukacinės programos, sutvarkyta muziejaus aplinka. Nuo 2017 m. muziejuje vykdomos naujos edukacinės programos iš ciklo „Puziniškio krašto kulinarinis paveldas“ I dalis „Ne tik dvaro valgiai: košės ir kepiniai“. Muziejai įsijungė į Kultūros ministerijos vykdomą Kultūros paso iniciatyvą. Puziniškio muziejuje kasmet teikiama Gabrielės Petkevičaitės-Bitės literatūrinė premija, vyksta tradicinis renginys „Vakarojimai Puziniškio dvarelyje“, muziejuose vyks ir kiti renginiai, ekskursijos, edukacinės programos.

Biblioteka, siekdama prisidėti prie žinių ir informacinės visuomenės kūrimo, kaupia, saugo ir populiarina Panevėžio rajono ir su Panevėžio rajonu susijusį dokumentinį kultūros paveldą, rūpinasi informacijos apie jį sklaidą. Bibliotekoje ir jos padaliniuose vykdomi skaitmeninimo darbai. Apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės bibliotekai pradėjus skaitmeninti krašto paveldo dokumentus, pateikta ir suskaitmeninta dalis bibliotekoje kaupiamo krašto paveldo dokumentų. Jau suskaitmeninta didžioji dalis rajono laikraščio „Tėvynė“ archyvinų numerių, skaitmeninimas vyksta ir toliau. Šie suskaitmeninti dokumentai pagal galimybes bus viešai publikuojami bibliotekos puslapyje www.panrbiblioteka.lt. Vykdančiam projektą „Štai koks mano kaimas“ surinkta daug krašto paveldo medžiagos – medžiaga apibendrinta, suskaitmeninta, pateikta viešinimui, pagal galimybes parengti leidiniai. Bibliotekos renka kraštotyros medžiagą, ją apibendrina ir saugo. Renkama medžiaga apie Panevėžio rajono gyvenamąsias vietas, išleistas leidinys „Smilgių seniūnijos gyvenamosios vietos“ buvo pirmas, vėliau išleisti leidiniai apie Krekenavos, Karsakiškio, Naujamiesčio, Miežiškių gyvenamąsias vietas. 2021 m. numatoma išleisti dar kelis žinynus apie kitų seniūnijų gyvenamąsias

vietas. Viešoji biblioteka vykdydama projektą, populiarinantį interaktyvias technologijas, parengė ir savo puslapyje bei prie rajono kultūros ir istorijos objektų turistams ir objektų lankytojams pateikia interaktyvų Panevėžio rajono žemėlapi su QR kodais. Prie bibliotekos veikia mėgėjų klubai (literatų klubas „Polėkis“). Literatų klubas plečia veiklą bendradarbiaudamas su kitų Lietuvos rajonų literatais.

Produkto kriterijai (2021 m.):

1. Bibliotekų skaitytojų skaičius;
2. Bibliotekų lankytojų skaičius;
3. Interneto vartotojų skaičius;
4. Išduotų dokumentų skaičius;
5. Interneto lankytojų skaičius;
6. Kompiuterinio raštingumo pradžiamokslio apmokytų gyventojų skaičius;
7. Muziejų lankytojų skaičius;
8. Leidinių, užsakomų per el. katalogą, skaičiaus didėjimas;
9. Virtualių paieškų el. kataloguose skaičiaus augimas, proc.
10. Vykdomų projektų, edukacijų skaičius.

02 Uždavinys. Skatinti gyventojus užsiimti kūno kultūros ir sporto veikla.

Šiuo uždaviniu užtikrinamas gyventojų fizinis aktyvumas, pagal galimybes sporto inventoriaus seniūnijose atnaujinamas, sporto veiklos organizavimas ir dalyvavimas sporto renginiuose, sporto bazių prieinamumas gyventojams, nevyriausybinių sporto organizacijų veiklų rėmimas.

Skiriamos lėšos nevyriausybinių sporto organizacijų vykdomoms veikloms finansuoti, populiarinamos sporto šakos, supažindinama su galimybėmis sportuoti, didinamas vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų užimtumas ir informuotumas.

Organizuojami ir vykdomi rajono sporto renginiai, seniūnijų varžybos, bendrojo ugdymo mokyklų žaidynės, atskirų sporto šakų mokinių varžybos. Sudaromos sąlygos rajono sportininkams, klubams ir komandoms dalyvauti atskirų sporto šakų Lietuvos sporto renginiuose, tarptautinėse varžybose ir čempionatuose, Lietuvos mokyklų žaidynėse, jaunučių, jaunių, jaunimo sporto žaidynėse ir čempionatuose.

Produkto kriterijai (2021 m.):

1. Šalies ir tarptautinių sporto renginių skaičius;
2. Sportininkų, dalyvavusių šalies ir tarptautiniuose sporto renginiuose, skaičius;
3. Prizinių vietų skaičius;
4. Sporto renginių skaičius;
5. Sporto renginių dalyvių skaičius;
6. Finansuotų nevyriausybinių sporto organizacijų veiklų skaičius;
7. Nevyriausybinių organizacijų sporto veiklose dalyvavusių dalyvių skaičius.

03 uždavinys. Modernizuoti rajono kultūros įstaigų materialinę bazę ir tobulinti teikiamas paslaugas.

Rajono bibliotekos gyventojams teikia nemokamo interneto paslaugas. Kompiuteriai daugelyje bibliotekų paseno ir susidėvėjo. 2021 m. vykdant projektą „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje infrastruktūroje“ bus atnaujinta kompiuterinė įranga visose rajono bibliotekose. Viešoji biblioteka ir kaimo bibliotekos bei bibliotekos-muziejai kasmet sulaukia tik dalinio atnaujinimo, nors remontas ir rekonstrukcija reikalinga daugelyje iš jų. Remontuoti reikia Vadoklių biblioteką; suremontavus Molainių bibliotekos stogą, būtina suremontuoti pastato sienas, atlikti bibliotekos patalpų remontą. Pradėjus Krekenavos kultūros centro remontą, numatoma, kad bus naujai įrengtos ir bibliotekos patalpos. Labai prastos Miežiškių, Nevėžio bibliotekų patalpos. Plečiantis Smilgių gimnazijos ikimokyklinio ugdymo skyriui Smilgių biblioteka laikinai perkelta į Smilgių gimnazijos ankštas patalpas. Ramygalos biblioteka neremontuota daug metų, patalpose pasenusi elektros instaliacija, prasta grindų būklė, reikia tvarkyti laiptus į II aukštą. Ustronės muziejuje reikalinga sutvarkyti grindis, takus, Puziniškio muziejuje perdažyti sienas. Labai ankštos Velžio bibliotekos patalpos. Pastatui Beržų g. 50, kuriame veikia ne tik Viešoji biblioteka, bet dirba savivaldybės kultūros specialistai, yra įsikūrę visuomenės sveikatos biuras, švietimo centras, priešgaisrinė tarnyba, būtinas apšiltinimas, šaligatvių remontas.

Liūdynės kultūros centre reikia išplėsti patalpas įrengiant palėpę. Liūdynės kultūros centro Velžio

padalinyje būtina pagerinti didžiosios salės akustiką, galinę sieną padengiant audiniu, įrengti patalpą virš salės, pakeisti duris, išdažyti sienas.

Reikia atlikti kapitalinį Raguvos kultūros centro remontą: suremontuoti pastato fasadą, įrengti įvažiavimą neįgaliesiems, pakeisti salės grindis, scenos užuolaidas, įrengti naujas patalpas (pastato pastogėje).

Ramygalos kultūros centro Daniūnų padaliniui reikalingas rūsio langų remontas, fasado kosmetinis remontas.

Ėriškių kultūros centrui reikia atlikti remonto ir modernizavimo darbus: pakeisti šaligatvio plyteles, suremontuoti stovėjimo aikštelę ir įvažiavimo asfaltą, nuotekas prijungti prie rengiamos centralizuotos nuotekų sistemos, nušlifuoti ir nulakuoti salės grindis, pakeisti duris, suremontuoti rūsio patalpas. Būtina apšiltinti administracijos ir meno vadovo kabinetus, moliu atnaujinti amatų centro pastato sienas. Folkloro ansambliui reikalingi tautiniai kostiumai, muzikos instrumentai, reikalinga atnaujinti centro techninę renginių įrangą (mikrofonus, stovus, apšvietimo sistemą).

Smilgių kultūros centrui reikia remontuoti vidaus patalpas, pakeisti šaligatvio plyteles; Smilgių etnografinėje sodyboje reikia aptverti naują tvorą; Perekšlių padalinyje – pakeisti duris ir langus, perdengti stogą, perdažyti vidaus patalpas, pakeisti šaligatvio plyteles; Sujetų padalinyje būtina pakeisti lauko duris, suremontuoti sanitarinį mazgą, išdažyti vidaus patalpas, nušlifuoti ir nulakuoti grindis.

Reikia apšiltinti Tiltagalių kultūros centro pastato fasadą, Karsakiškio ir Geležių padaliniuose įrengti priešgaisrinę signalizaciją. Geležių padalinyje reikia įrengti sanitarinius mazgus, būtinas Karsakiškio kraštotyros muziejaus statinių kapitalinis remontas.

Miežiškių kultūros centro Trakiškio padalinio pastatui reikalingas kapitalinis remontas.

Šilagalio kultūros centro pastatui būtini kapitalinio remonto ir rekonstrukcijos darbai, Katinų padalinyje – patalpų remontas.

Naujamiesčio kultūros centre-dailės galerijoje reikia atnaujinti santechnikos įrangą, elektros instaliaciją, įrengti scenos apšvietimą didžiojoje žiūrovų salėje, vidiniame kiemelyje užtvirti tvorą, sutvarkyti kitas erdves, nudažyti pastato fasadą, įrengti lauko sceną, suremontuoti pagalbines patalpas.

Būtina sutvarkyti elektros instaliaciją Pajstrio kultūros centro Bernatonių padalinyje ir atlikti lauko sienos remontą, pakeisti II aukšto supuvusius langų rėmus ir langus, atlikti II aukšto patalpų einamąjį remontą. Daukniūnų padalinyje reikalinga pakeisti likusius nekeistus langus, sutvarkyti koridoriaus grindis. Juozo Zikaro muziejuje – aptverti naują tvorą, pakeisti šiaudinį stogą.

2021 m. tęsiamas 2020 m. pradėtas Krekenavos kultūros centro kapitalinis remontas: pamatų tvirtinimas, grindų betonavimas, sienų ir pertvarų atstatymas, elektros instaliacijos keitimas, šilumos mazgo ir vandentiekio rekonstrukcija, stogo ir fasado šiltinimas, scenos kulisų užuolaidų, žiūrovų salės kėdžių keitimas, priešgaisrinės ir saugos signalizacijų įrengimas.

Jeigu bus skirtas finansavimas, 2021 m. planuojama pradėti vykdyti projekto „Voss modelio integravimas kultūros prieinamumo plėtojimui ir kultūrinio švietimo stiprinimui Panevėžio regione“ pagal 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo programos „Kultūra“ kvietimą LT04-1-KM-K01 „Kultūros prieinamumo plėtojimas ir kultūrinio švietimo stiprinimas“ veiklą įgyvendinimą.

Produkto kriterijai (2021 m.):

1. Modernizuota kultūros centrų ir jų padalinių – 6.
2. Modernizuota bibliotekų – 3.
3. Modernizuota muziejų – 2.
4. Elektroninių dokumentų bylų (arba registų) skaičius – 4.
5. Apmokytų naudotis automatizuotomis dokumentų valdymo sistemomis darbuotojų kultūros centruose skaičius – 20.

04 uždavinys. Modernizuoti rajono sporto ir poilsio infrastruktūrą.

Savivaldybėje įgyvendinama sporto materialinės bazės plėtros strategija. Šis uždavinys bus įgyvendinamas renovuojant ir statant sporto sales, atnaujinant ir įrengiant sporto aikštynus.

2021 m. planuojama baigti įgyvendinti projektą „Gyvenimo kokybės ir aplinkos gerinimas Piniavoje, Panevėžio rajone“.

Produkto kriterijai (2021 m.):

1. Įgyvendintas projektas „Gyvenimo kokybės ir aplinkos gerinimas Piniavoje, Panevėžio rajone“ – 100 proc.

05 uždavinys. Remti įvairių gyventojų grupių užimtumo projektus ir užtikrinti kryptingą jaunimo politikos įgyvendinimą.

Panevėžio rajono savivaldybė siekia sudaryti sąlygas formuoti pilietiškam jaunimui, padėti jam integruotis į politinį, ekonominį, socialinį ir kultūrinį rajono gyvenimą. Visa tai vykdoma finansuojant įvairius jaunimo, nevyriausybinių organizacijų ir su jaunimu dirbančių organizacijų projektus. Panevėžio rajono savivaldybėje yra patvirtinta Jaunimo reikalų taryba, kuri užtikrina jaunų žmonių dalyvavimą sprendžiant su jaunimo politika savivaldybėje susijusius klausimus. Planuojama, kad Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos veiklomis bus stiprinama jaunimo politika Panevėžio rajone. Panevėžio rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba inicijavo jaunimo užimtumo 2021–2023 metų programos rengimą, kuri buvo patvirtinta Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2020 m. gruodžio 3 d. sprendimu Nr. T-282. Programa yra siekiama gerinti vaikų ir jaunimo užimtumo, socialinių įgūdžių formavimo, jauno žmogaus tobulinimo ir savęs realizavimo visuomenėje sąlygas.

Įgyvendinus projektą „Atviro jaunimo centro plėtra Ramygaloje“ Nr. EEE-LT05-SADM-01-K-01-073 rajone veikia Ramygalos atviras jaunimo centras, kuris yra skirtas visam Panevėžio rajono jaunimui. Planuojama siekti sudaryti palankesnes sąlygas atvirojo darbo ir mobilaus darbo su jaunimu įgyvendinimui ir plėtrai Panevėžio rajone. Reikalinga didinti jaunimo darbuotojų ir su jaunimu dirbančių asmenų skaičių, gerinti jų kompetencijas ir gebėjimus, skatinti ir sudaryti sąlygas atvirų jaunimo erdvių kūrimui ir didinti jaunimo laisvalaikio užimtumą.

Panevėžio rajono savivaldybė planuoja gerinti su jaunimu dirbančių organizacijų veiklos kokybę, teikti pagalbą steigiant naujas jaunimo organizacijas, taip pat gerinti informacinę sklaidą apie jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų veiklą. Sudaromos sąlygos neformalių jaunimo grupių laisvalaikio užimtumui bei neformalių ir formalių jaunimo grupių veiklai. Skatinama jaunimo saviraiška ir sportinė veikla. Planuojama stiprinti ankstyvąjį profesinį informavimą, padėti integruotis jaunimui į darbo rinką, ugdyti jaunų žmonių verslumą. Panevėžio rajono savivaldybė siekia užtikrinti kryptingą jaunimo politikos įgyvendinimą.

Panevėžio rajono savivaldybės tarybos sprendimu yra patvirtintas savanoriškos veiklos modelis, kuris nustato Panevėžio rajono savivaldybės jaunimo savanoriškos tarnybos trukmę, vykdytojus ir jų veiklos organizavimą, savanorio teises ir pareigas, su savanoriška veikla susijusių išlaidų kompensavimo tvarką. Planuojama, kad tai prisidės prie savanorius priimančių organizacijų ir jaunimo savanorišką veiklą organizuojančių organizacijų stiprinimo. Siekiama, kad savanoriškos veiklos modelis skatintų jaunus žmones dalyvauti savanoriškoje veikloje.

Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2020 m. gruodžio 3 d. sprendimu Nr. T-283 patvirtinta jaunimo vasaros užimtumo žemės ūkyje 2021 m. programa, kuria siekiama sudaryti palankias sąlygas kokybiškam jaunimo užimtumui vasaros atostogų metu didinti Panevėžio rajono savivaldybėje, skatinant jaunimo susidomėjimą žemės ūkiu.

Produkto kriterijai (2021 m.):

1. Finansuotų jaunimo projektų skaičius;
2. Paremta religinių bendruomenių pagal programas;
3. Įsteigtų atvirų jaunimo erdvių skaičius;
4. Finansuotų NVO projektų skaičius;
5. Atvirąjį ir mobilų darbą vykdančių jaunimo darbuotojų skaičius;
6. Savanorius priimančių organizacijų skaičius;
7. Finansuotų pareiškėjų, dalyvaujančių jaunimo vasaros užimtumo žemės ūkyje 2021 m. programoje, skaičius.

06 uždavinys. Skatinti bendruomenių veiklą.

Panevėžio rajono savivaldybė skatina ir remia bendruomenių veiklą. Bendruomenės kasmet teikia paraiškas Nacionalinei paramai gauti pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos parengtas taisykles. Kaimo gyventojai konsultuojami kaimo bendruomenių veiklos organizavimo, struktūrinių fondų lėšų gavimo, panaudojimo, projektų rengimo ir kitais aktualiais klausimais. Savivaldybės taryba bendrojo finansavimo lėšomis remia bendruomenių projektus, kuriuos jos teikia finansinei paramai gauti.

Vykdomas Nevyriausybinių organizacijų ir bendruomeninės veiklos stiprinimo plano priemonių įgyvendinimas pagal Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Nevyriausybinių organizacijų ir

bendruomeninės veiklos stiprinimo veiksmų plano įgyvendinimo priemonę „Stiprinti bendruomeninę veiklą savivaldybėse“. Priemone siekiama skatinti gyvenamųjų vietovių (jų dalių ar kelių gyvenamųjų vietovių) bendruomenių savarankiškumą tenkinant socialinius jų narių (gyventojų) poreikius, stiprinti narių (gyventojų) sutelktumą ir tarpusavio pasitikėjimą, bendruomeninę veiklą, sudaryti sąlygas bendruomeninėms, religinėms bendruomenėms ir bendrijoms, kitoms nevyriausybinėms organizacijoms dalyvauti priimant sprendimus dėl bendruomenių narių (gyventojų) socialinių poreikių tenkinimo. Nuo 2020 m. Savivaldybės biudžeto lėšomis finansuojamos bendruomenių iniciatyvos. Dalyvaujamas biudžetas – naujas piliečių iniciatyvų skatinimo būdas, kai vietos bendruomenės ir pavieniai gyventojai kviečiami teikti idėjas, skirtas viešųjų erdvių infrastruktūrai gerinti ir patrauklumui didinti. Ši finansinė parama ir bendruomenių iniciatyvų skatinimas savivaldybėje sudaro palankias sąlygas kaimo plėtrai. Panevėžio rajono vietos veiklos grupė įgyvendina 2016–2023 m. Panevėžio rajono vietos plėtros strategiją, kuri parengta siekiant skatinti vietos plėtrą taikant LEADER metodą Panevėžio rajono kaimiškose vietovėse. Savivaldybės biudžeto lėšomis prisidedama prie reikšmingų rajono plėtrai projektų įgyvendinimo. Produkto kriterijai (2021 m.): 1. Finansuotų kaimo bendruomenių projektų skaičius; 2. VVG projektų, kuriems skirtos bendrojo finansavimo lėšos, skaičius.
Asignavimų paskirstymo kriterijai: Komunalinėms paslaugoms skiriama pagal praėjusių metų faktines išlaidas; Kitoms išlaidoms: Kultūros centrams – 8,0 proc. nuo metinio darbo užmokesčio fondo ir soc. draudimo įmokų bendros sumos; Viešajai bibliotekai – 8,0 proc. nuo metinio darbo užmokesčio fondo ir soc. draudimo įmokų bendros sumos; Renginių organizavimo išlaidoms įstaigoms skiriama proporcingai 25 proc. praėjusiais metais surinktų pajamų už suteiktas paslaugas ir patalpų nuomą. Papildomoms išlaidoms skiriama atsižvelgiant į Savivaldybės tarybos sprendimus ir biudžeto galimybes. Asignavimų kriterijai už papildomą sporto salių, naudojamų bendruomenės reikmėms, priežiūrą (sausio–balandžio mėn., spalio–gruodžio mėn.): Šilagalio kultūros centrui – 120 Eur / mėn.; Raguvos kultūros centro Šilų universaliam daugiafunkciam centrui – 80 Eur / mėn.
Numatomas programos įgyvendinimo rezultatas: Įgyvendinus Aktyvaus bendruomenės gyvenimo skatinimo programoje numatytas priemones, Panevėžio rajono savivaldybės gyventojams bus sudarytos prielaidos saviraiškai kultūroje, atskleisti savo pomėgius ir gabumus. Meninė saviveikla leidžia sušvelninti neigiamų socialinių, ekonominių problemų poveikį žmonių gyvensenai ir dvasinei savijautai. Dėl globalizacijos procesų siekiama puoselėti tautos tapatumą atspindinčias etnines vertybes. Per kultūrinę veiklą stiprinamas gyventojų bendruomenių tapatumas, skatinama vaikų, jaunimo saviraiška, ugdomas estetiškas ir meninis skonis. Įgyvendinus programoje numatytas priemones, Panevėžio rajono jaunimo organizacijos ir NVO, kurios dirba su jaunimu, turės galimybę realizuoti daugelį jaunimui įdomių, svarbių neformaliojo užimtumo projektų. Efekto kriterijai: 1. Didėjantis kultūros įstaigų renginiuose apsilankiusių gyventojų skaičius per metus; 2. Kultūros centruose veikiančių mėgėjų meno kolektyvų skaičius; 3. Aktyvėjantis kultūros centrų mėgėjų meno kolektyvų dalyvavimas įvairiuose šalies projektuose, kultūrinuose mainuose (išvykų, projektų skaičius); 4. Didėjantis jaunimo aktyvumas inicijuojant įvairius neformaliojo užimtumo projektus.
Galimi programos vykdymo ir finansavimo variantai: Panevėžio rajono savivaldybės biudžeto lėšos, specialiųjų programų lėšos, paskolos, Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos, įvairių projektinių fondų lėšos.
Savivaldybės plėtros strateginio plano dalys, susijusios su vykdoma programa: 1.2.2 uždavinys. Aktyvinti nevyriausybinių organizacijų ir bendruomenių veiklą, skatinti iniciatyvas. 1.3.1 uždavinys. Didinti kultūros paslaugų įvairovę ir patrauklumą.
Susiję Lietuvos Respublikos ir Savivaldybės teisės aktai:

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo pakeitimo įstatymas, Lietuvos Respublikos etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymas, Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymas, Lietuvos Respublikos kultūros centrų įstatymas, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo įstatymas, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatymas, Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatymo pakeitimo įstatymas, Panevėžio rajono jaunimo reikalų tarybos nuostatai.
